

zich tevreden met het omsingelen van deze plaats om zo, met het afsnijden van de toevoer, zonder bloedvergieten Aru Panike tot overgave te dwingen. Het bestuur schrijft het talmen en inactiviteit van de koning van Boni toe aan zijn geheime opzet [fol. 859] om zijn wettige opvolger, Aru Mampu, te laten sneuvelen. Diens dapperheid en beleid worden geroemd. De gouverneur stelt vast dat, als hij het commando had, de oorlog snel zou eindigen. De koning van Boni offert hem aan zijn jaloezie op om de weg vrij te maken voor zijn veel meer geliefde zoon Aru Tha, die echter door de bevolking wegens zijn dagelijkse kwaadwilligheid en omdat hij geen legitiem kind is, algemeen wordt gehaat.)

Ondertusschen heeft het vreemd gedrag van Bonij ten laasten tot gevolg gehad dat zijne inlandse bondgenoten hem verlaaten en hij zelfs door zijne eygene troupen, mits gebrek aan goede ordre, slegt gediend wierd, in voegen hij den gouverneur nu de novo en zonder ophouden lastig valt om assistentie van geld tot f 4800, behalven de bevoorens geleende f 3600, vaartuygen en ammunitie van oorlog. Aan het laatste articul was voor een gedeelte voldaan, dog het tweede mits eygen benodigtheid ontsegt. Gelijk ook het eerste, of de contanten, tot den ontvangst van onse qualificatie, die wij dan ook uyt consideratie der noodzakelijkhijd om de Bonijers te adsisteren hebben verleend, onder conditie nogtans, bij al dien er kans mogte weesen, om dat bedragen zelfs door leverantie van slaaven tot 50 rds. het stuk geliquideert te krijgen.

Fol. 859v-860r.

(Hiertoe is overgegaan, omdat hij de belangen van de Compagnie zeer genegen is. Dat blijkt vooral uit het strikte bevel aan Bonerate en Kalaotoa², dat in de geheime brief van het bestuur van 22 oktober 1762 te vinden is. De gouverneur had daarom gevraagd. In genoemde brief staat onder Gowa een staaltje van de intriges en geruchten, waarmee de Makassaren de Boniërs proberen te intimideren. Het is een verdrietige zaak dat Boni zo zijn eigen belang verwaarloost, temeer daar de gouverneur het wegens de wantrouwigheid en lichtgeraaktheid van de vorst het niet raadzaam acht hem op zijn tekortkomingen te wijzen. Men wenste dat dit zonder aanstoot te geven wel zou kunnen geschieden en dat de koning zou kunnen worden overgehaald om de wettige opvolger Aru Mampu, [fol. 861] volgens zijn beloften tot jonge koning te verheffen. Dat is de gouverneur geschreven met goedkeuring van zijn beleid en ook van het geschenk van f 111, dat ter gelegenheid van het einde van de vasten is gegeven. Bij die gelegenheid kreeg Gowa ook een geschenk, maar slechts van f 87. Men is echter zeer ontevreden dat de vaart vandaar zonder passen voortgaat en dat er op het smokkelnest Sampong Java handel wordt gedreven. In weerwil van de argumenten daartegen, was men zo overmoedig er onwetend van te zijn dat deze plaats een leen van de Compagnie is. Daarmee wordt blijk gegeven van een onwettige vervreemding. Het ongenoegen daarover is in nadrukkelijke termen in een brief aan de hofgroten duidelijk gemaakt. Gehoopt wordt dat dit, en de aanzegging door de gouverneur aan de hoven dat ieder die in zee betrapt wordt op het varen zonder pas, gevangen zal worden genomen, [fol. 862] het kwaad zal stoppen en het hardere maatregelen overbodig zal maken.)

Sumbauwas rijkje was weeder in rust geraakt en de beyde combattanten bevredigd, waarvan de eene, namentlijk den prins Jereve, vervolgens door het volk tot koning verkozen was, in steele van de koninginne die de regering nedergelegd heeft. Egter is denselven van onsentwegen in die waardighijid nog niet bevestigd, omdat hij tot hiertoe gemancqueert heeft van zijne komst tot den troon in persoon ten casteele Rotterdam te komen kennisse geeven. Hebbende sig slegts vergenoegt zulks te doen door middel van gesanten, welke egter hoope hebben gegeven dat Zijn Hoogheid sig eerlang van zijn pligt zoude quyten.

Bimas koning scheynt met de voorgenomene verdrijving der Macassaren van de

2 Het origineel heeft Calawaut hier geïdenficeerd als het eiland Kalaotoa. Het zou ook Kalao kunnen zijn.